

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Ju 2020/02783/L2

Stockholm, 4 december 2020

Svenskt Forum för Medling och konflikthantering, SFM:s, yttrande över promemorian Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål (Ds 2020:18)

SFM har främst sett anledning att yttra sig över de delar som framgår av s. 128-129 i promemorian och har följande att anföra.

Med hänsyn till den framträdande roll medling ges i 2019 års Bryssel II-förordning bör domstolarnas skyldighet att verka för medling eller annan metod för tvistelösning förtydligas i svensk rätt. Skälen för detta anges nedan.

I p. 43 i preambeln till 2019 års Bryssel II-förordning anges att i alla ärenden som rör barn, och särskilt ärenden som rör internationella bortföranden av barn, bör domstolarna överväga möjligheten att uppnå uppgörelser genom medling och andra lämpliga medel, vid behov med hjälp av befintliga nätverk och stödstrukturer för medling i gränsöverskridande tvister om föräldraansvar.

Det anges också i artikel 25 i Bryssel II-förordningen att domstolen, så tidigt som möjligt och under vilket skede som helst av ett förfarande avseende bortförande av barn antingen direkt, eller i lämpliga fall med biträde av centralmyndigheterna, ska uppmana parterna att överväga om de är villiga att delta i medling eller annan metod för alternativ tvistelösning såvida detta inte strider mot barnets bästa, är olämpligt i det enskilda fallet eller onödigt skulle försena förfarandet.

Av 16 § lag (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn (Överflyttningsslagen) framgår att rätten får utse en medlare endast om det kan antas att detta kommer att leda till att barnet överlämnas utan att ärendets behandling onödigt fördröjs.

Det är SFM:s förståelse att det är mycket ovanligt att rätten utser en medlare i mål avseende internationella bortföranden av barn.

Enligt artikel 25 i förordningen är det, med de undantag som anges, obligatoriskt för domstolen att verka för att parterna överväger om de är villiga att delta i medling eller annan metod för alternativ tvistelösning. Denna skyldighet framgår inte av den nuvarande lydelsen i 16 § Överflyttningsslagen.

Enligt 16 § Överflyttningsslagen får en medlare dessutom endast utses om det kan antas att detta kommer att leda till att barnet överlämnas utan att ärendets behandling onödigt fördröjs. Utifrån den nuvarande lydelsen av 16 § Överflyttningsslagen framstår det närmast som att parterna enbart i undantagsfall ska erbjudas medling, vilket inte kan anses vara förenligt med lydelsen i artikel 25 förordningen.

Svenskt Forum för Medling och konflikthantering